



The Ultimate Cookbook

FOR CULTURAL MANAGERS

DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY
PRO UMĚLCE V MEZINÁRODNÍM KONTEXTU

2020

UPOZORNĚNÍ

Žádné části této publikace nelze reprodukovat bez jasného uvedení zdroje.

Bližší informace vám poskytne EFA & Pearle*

PRÁVNÍ PROHLÁŠENÍ

Platnost obsahu této publikace může být dotčena úpravami legislativy. Doporučujeme uživatelům publikace, aby se vždy obrátili na správu sociálního zabezpečení daného státu a požádali o aktuální informace.

Tato publikace je součástí projektu EFA RISE realizovaného za podpory programu Kreativní Evropa Evropské unie. Veškerý obsah této publikace vyjadřuje pouze názor autora a Komise nenese žádnou odpovědnost za použití informací v publikaci obsažených.

ISBN

9789082663167



Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union



Český překlad vznikl za podpory
Institutu umění – Divadelního ústavu

PROJEKT EFA RISE 2

Projekt EFA RISE 2 probíhá v letech 2017–2021 a jeho cílem je vybudovat aktivní, mezigenerační, multidisciplinární a meziodvětvovou komunitu prostřednictvím průběžných činností, jako je „Festival Knowledge Centre“, videonahrávky „Festival Places Portraits“, rozhovory „EFA Festival in Focus“ či kulatý stůl s EU komisařem pro kulturu a výroční setkání Festivalů umění. Mezi akce zaměřené speciálně pro mladé v tomto oboru patří Ateliéry pro mladé manažery festivalů a produkční manažery a workshopy Pearle na téma evropské legislativy. Za účelem podpory spolupráce v rámci komunity bude EFA spolupracovat s Future Heritage Ambassadors, s delegacemi In Situ Insight na festivalech a s radou Arts Festivals Council. Zaměříme se na lidský potenciál, který je v centru dění festivalů, na propojení umělců s publikem a místy a vše završíme propojováním festivalů s umělci s cílem podpořit mezi nimi dialog, proaktivitu a vzájemné pochopení.

PARTNERSTVÍ EFA / PEARLE*

V rámci projektu EFA RISE 2 se asociace EFA ve spolupráci s partnerskou organizací Pearle* - Live Performance Europe snaží zvyšovat všeobecné povědomí o právních a manažerských aspektech přeshraniční spolupráce v oblasti kultury.

Partnerství se zaměřuje na budování kapacit v kontextu internacionalizace, přeshraniční spolupráce a mobility a zahrnuje pořádání workshopů, vydávání brožur a vytvoření čtyř videí (více na <https://www.efa-aef.eu/en/initiatives/efa-rise-2/> or www.pearle.eu/activity/efa-rise).

Autor

Dr. Dick Molenaar, All Arts Tax Advisers a oddělení daňového práva Erasmovy Univerzity v Rotterdamu.

Dick Molenaar vystudoval fiskální ekonomii na Erasmově univerzitě v Rotterdamu, Nizozemí, a svůj titul PhD obhájil disertační prací s názvem “Zdanění umělců vykonávající uměleckou činnost mezinárodně”, a to v roce 2006 na stejné univerzitě. Je partnerem ve společnosti All Arts Tax Advisers v Rotterdam, která poskytuje poradenství umělcům a společnostem v oblasti daní, a to jak ve vnitrostátním, tak mezinárodním kontextu. Je členem představenstva několika kulturních institucí v Nizozemí a členem Mezinárodní asociace právníků zábavního průmyslu (International Association of Entertainment Lawyers (IAEL)) a Mezinárodní daňové asociace (International Fiscal Association (IFA)).

Editoři

Anita Debaere, ředitelka organizace Pearle* - Live Performance Europe, Square Saintelette 19, B-1000 Brusel, tel: +32-2-203.62.96, www.pearle.ws
Lies Martens, koordinátorka projektu RISE-project, www.liesmartens.eu

Grafická úprava

Milton Pereira

Revize

Překlad do českého jazyka - BELISHA MASTERING LANGUAGES, s.r.o.,
Český překlad vznikl za podpory Institutu umění – Divadelního ústavu.

Vydavatelství

EFA - Evropská festivalová asociace (European Festivals Association),
Square Saintelette 17, B-1000 Brusel, tel +32-2- 644 48 00, Belgie, info@efa-aef.eu, www.efa-aef.eu

Úvodní fotografie

Mina Agossi, MITO SettembreMusica by Ivan Vittone



OBSAH

Předmluva	07
Úvod	08
Přeshraniční dodávka zboží a služeb	14
Snížená sazba daně	24
Osvobození od daně	28
Daňové sazby a osvobození kulturních aktivit v členských zemích	30
Veřejná podpora a DPH	32
Doporučení	33
Shrnutí	35
Přílohy	37
Užitečné adresy a odkazy	40
Slovníček	41
Evropská asociace festivalů (EFA)	42
Pearle* Live Performance Europe	43

Fandíme
jednodušší
legislativě
pro živé umění

PŘEDMLUVA

Evropská asociace festivalů (EFA) a sdružení Pearle* - Live Performance Europe se spojilo v rámci projektu RISE, financovaného programem Kreativní Evropa Evropské unie v letech 2014 až 2017, aby zlepšili obecné povědomí umělců o právních a organizačních aspektech přeshraniční spolupráce.

V období od dubna 2015 do března 2017 se pod vedením zkušených právních a akademických odborníků konala série seminářů a praktických workshopů pokrývajících širokou škálu otázek s přeshraničním dosahem a dalších společných problémů, které řeší organizátoři a manažeři v odvětví kultury v Evropské unii. Tyto akce byly pořádány se zřetelem na potřeby jednotlivých účastníků, kteří tak mohli daným odborníkům klást konkrétní dotazy. Výsledkem projektu je tato příručka, která obsahuje obecné teoretické shrnutí problematiky i konkrétní praktické příklady jednotlivých situací, včetně možných řešení.

Přeshraniční práce, cestování a mezinárodní spolupráce jsou nedílnou součástí života výkonných umělců. V této “kuchařce” přinášíme všechny potřebné přísady a celou řadou osvědčených receptů pro správnou přípravu všech záležitostí, které se týkají daně z přidané hodnoty ze zboží a služeb poskytovaných v souvislosti s uměleckou činností. Ke všem “pokrmům” pochopitelně můžete přidat koření, příchutě či jiné přísady, které vyhovují vašim potřebám a chuti.

Děkujeme dr. Dicku Molenaarovi z poradenské společnosti All Arts Tax Advisers a katedry daňového práva Erasmus University Rotterdam a panu Bertu Nijstenu z asistenční linky DPH za jejich trpělivost při vysvětlování úskalí daně z přidané hodnoty na praktických workshopech organizovaných EFA a sdružením Pearle. Dále děkujeme dr. Molenaarovi za přípravu této příručky a panu Bertu Nijstenovi za jeho vynikající příklady a doporučení, kterými do ní přispěl.

ÚVOD

Umělci se při své tvorbě málokdy nechávají omezovat hranicemi národních států, zvláště v dnešní době snadného cestování a lákavých pracovních či jiných tvůrčích nabídek ze zahraničí. Příkladem je nespočet – tanečnice na několikátýdenním turné, při kterém se svým souborem procestuje hned několik zemí, herec s trvalým angažmá v jedné zemi hostující na scéně zahraničního divadla, hudebník působící v několika orchestrech, které vystupují v různých zemích a pořádající vlastní sólové koncerty v další zemi, nezávislá kapela, která natáčí vlastní alba a vydává je v podobě cd nahrávek a zároveň je nabízí ke stažení nebo k poslechu prostřednictvím streamovací služby a k tomu koncertuje po světě, či výtvarnice, která vystavuje svá díla v mezinárodních galeriích.

Všechny tyto situace ukazují, že umělecká tvorba je velmi živé a vysoce mobilní odvětví, které se neváže na prostor definovaný hranicemi jednotlivých států. Pro samotné umělce to nicméně znamená, že se budou muset vypořádat s některými právními a daňovými záležitostmi, jelikož zákony nahlíží na činnost umělců podobně jako na jiné druhy podnikání.

Jednou z takových záležitostí je daň z přidané hodnoty (DPH), tedy nepřímá daň, která se počítá a platí z hodnoty zboží a služeb, jež umělec nakoupí nebo naopak dodá či poskytne. Tato příručka vám pomůže porozumět důsledkům a souvislostem zdanění přidané hodnoty v mezinárodním kontextu a vysvětlí vám co dělat, abyste splnili povinnosti, které vám v této oblasti ukládají evropské předpisy.



Co je daň z přidané hodnoty (DPH)?

Daň z přidané hodnoty (DPH) je daň ze zboží a služeb pořizovaných či poskytovaných v rámci Evropské unie. Abyste pochopili, jak tato daň funguje, potřebujete nejprve znát dva hlavní termíny – daň na vstupu a daň na výstupu. Nelekejte se, není to tak složité, jak se zdá.

Daň na výstupu je daň z přidané hodnoty, která se vyměřuje a platí z dodání zboží či poskytnutí služeb, pokud jste [zapsaní v rejstříků plátců DPH](#) (takovým osobám se stručně říká „plátcí DPH“). Daň na výstupu je třeba vypočítat jak ze zboží a služeb, které dodáte podnikatelům či podnikům tak ze zboží a služeb, které dodáte běžným cílovým zákazníkům. Při dodání zboží a služeb podnikatelským subjektům musíte vypočítanou daň uvést také na [daňovém dokladu](#) (kterým obvykle bývá faktura).

Daň na vstupu je daň z přidané hodnoty, kterou zaplatíte za zboží či služby, které této dani podléhají. Jste-li plátcem DPH a splníte-li všechny další zákonné podmínky, můžete si částku daně na vstupu odečíst od výše částky daně na výstupu, kterou jste zaplatili finančnímu úřadu. Jednou z takových podmínek je například správně vyplněný daňový doklad, který musí obsahovat všechny údaje (tzv. náležitosti) předepsané zákonem.



Jak se tato daň počítá?

DPH se počítá z částky, o kterou podnikatelé svou činností navýší hodnotu (cenu) zboží či služeb v jednotlivých stupních výrobního a dodavatelského řetězce. Na rozdíl od takzvané daně z prodeje, kterou možná znáte například ze Spojených států, DPH se odvádí z hodnoty přidané v každém jednotlivém stupni řetězce. Farmář, který vypěstuje obilí, odvede daň z rozdílu mezi cenou nakoupených semínek, dalších surovin a nákladů a cenou prodaného obilí, mlynář odvede daň z rozdílu mezi cenou nakoupeného obilí a cenou prodané mouky, pekař zaplatí daň z hodnoty, kterou k mouce a dalším surovinám přidal svou zručností a umem při výrobě briošky či bagety, váš oblíbený obchůdek odvede daň z rozdílu mezi cenou, za kterou pečivo nakoupil a cenou, za kterou vám jej prodal, a vám se pak na účtence ukáže celková daň, kterou zaplatíte při nákupu.



Jak stát tuto daň vybírá?

Jak naznačuje náš předchozí příklad, daň z přidané hodnoty se vybírá formou částečných úhrad. Ten umožňuje osobám povinným k dani odečíst si od částky DPH, kterou mají zaplatit za prodané výrobky či služby, částku daně zaplacené v ceně všech výrobků a služeb pořízených od podnikatele na předchozím stupni výrobního či dodavatelského řetězce (tedy takzvanou daň na vstupu, o které jsme již hovořili). Tento systém zajišťuje, že každá osoba povinná k dani zaplatí daň jen z hodnoty, kterou k výrobku či službám přidala vlastním přičiněním, a to bez ohledu na počet transakcí v celém řetězci.



Role Evropské unie

Právní předpisy v oblasti daně z přidané hodnoty z velké části upravuje Směrnice Evropské unie o společném systému daně z přidané hodnoty. Třebaže tato směrnice stanovuje stejná základní pravidla pro všechny země EU, ponechává zároveň prostor pro různé výjimky a individuální výklad, takže národní legislativa v oblasti DPH se v jednotlivých zemích může do určité míry lišit. Stávající (šestá) Směrnice o společném systému daně z přidané hodnoty má číslo 2006/112/ES a od svého přijetí již byla několikrát novelizována. V České republice upravuje tato pravidla zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.



Kdo podléhá DPH?

Podle Směrnice EU 2006/112/EC z 28. listopadu 2006 se **osobou povinnou k dani** rozumí jakákoliv osoba, která na jakémkoli místě vykonává samostatně ekonomickou činnost, a to bez ohledu na účel nebo výsledky této činnosti.

- „Jakákoliv osoba“ tudíž zahrnuje fyzické podnikatelské osoby, právnické osoby, veřejné instituce, sdružení, neziskové organizace a podobně
- Výraz „samostatně“ označuje skutečnost, že tuto činnost nevykonává jako zaměstnanec, ať už na základě pracovní smlouvy či jiného obdobného vztahu
- A „ekonomická činnost“ je činnost výrobců, obchodníků a osob poskytující služby, včetně svobodných a jiných obdobných povolání



Důležité!

Zaměstnanci (tedy osoby, které za svou činnost dostávají mzdu), jsou osvobozeni od daně za služby, které poskytují v rámci svého pracovního poměru. Osobami povinnými k dani tudíž mohou být jen právnické osoby a osoby samostatně výdělečně činné.



Kdo platí DPH?

Daň ve výsledku hradí konečný spotřebitel, jelikož obchodník či dodavatel si DPH vždy připočítá k ceně svého výrobku či služeb. Dodavatel odvede daň, kterou zaplatil zákazník, finančnímu úřadu (poté, co si odečte DPH z ceny výrobků a služeb, kterou zaplatil svým subdodavatelům). Spotřebitel o vrácení daně žádat nemůže. To znamená, že daň z přidané hodnoty je vlastně daň ze spotřeby. Proč je osobou povinnou k dani pouze podnikatel nebo obchodní společnost, když konečnou daň zaplatí spotřebitel? Protože povinnost přiznat a vykázat daň v daňovém přiznání mají pouze podnikající osoby, ať právnické nebo fyzické.

Abychom nezůstali jen u pečiva, uveďme si příklad dodavatelského řetězce u DPH v oblasti umělecké činnosti.

VÝROBCE *Např. divadelní produkční společnost*

Vy fakturuje si DPH a nárokuje si odpočet

(vrácení daně zaplacené v ceně výrobků a služeb, které nakoupila, aby mohla uspořádat představení)

VELKOOBCHODNÍK / DISTRIBUTOR *Např. koncertní sál, festival*

Vy fakturuje si DPH a nárokuje si odpočet

MALOOBCHODNÍK *Např. stánek se vstupenkami*

Vy fakturuje si DPH a nárokuje si odpočet

SPOTŘEBITEL *Divák*

✓ **Zaplatí konečnou cenu a nemá nárok na vrácení DPH**



Platí se DPH ze všeho?

Ne. Existují některé druhy výrobků či služeb, které jsou od DPH zcela osvobozené, například některé činnosti vykonávané ve veřejném zájmu jako je poskytování lékařské péče nebo školského vzdělávání, nebo sociální péče, jakož i některé kulturní služby. Podrobnosti k službám v oblasti kultury naleznete na straně 24 této příručky. Výhodou osvobození je, že cena je pro konečného spotřebitele nižší, nevýhodou je skutečnost, že osoba povinná k dani si z ceny, kterou za takový výrobek či službu zaplatila, nemůže nárokovat odpočet daně na vstupu. Proto se takovému plnění říká osvobozené plnění bez nároku na odpočet.

Pokusíme se celkový postup vysvětlit na následujícím příkladu.

Například

Osoba povinná k dani z přidané hodnoty

Produkční společnost využívá služeb externího dodavatele, který působí jako fyzická podnikatelská osoba / OSVČ. Tato osoba, kupříkladu maskérka, si na konci měsíce vyúčtuje 1.000 EUR. Základní sazba daně za tento druh služby v Belgii činí 21 %. Maskérka tudíž vystaví daňový doklad na 1.210 EUR (1.000 EUR + 210 EUR jako DPH).

Jelikož produkční společnost i maskérka jsou osoby povinné k dani, skutečné náklady produkční společnosti na tuto službu činí 1.000 EUR, protože společnost si může nárokovat odpočet zaplacené daně. Příjem maskérky také činí 1.000 EUR, jelikož vyfakturovanou částku daně musí odvést svému finančnímu úřadu.

Jestliže maskérka zakoupí kosmetické výrobky za 121 EUR (z toho 100 EUR za kosmetiku + 21% DPH), může si jako osoba povinná k dani nárokovat odpočet této daně ve svém daňovém přiznání, což znamená, že její náklady na kosmetiku činí pouze 100 EUR.

Když maskérka ve svém přiznání k DPH vykáže příjem v podobě vyfakturované částky (tzv. zdanitelné plnění) ze své faktury pro produkční společnost a na druhé straně pořízenou kosmetiku, zaplatí svému finančnímu úřadu na dani z přidané hodnoty 210 EUR minus 21 EUR, tedy celkem 189 EUR.

Příklad osoby nepovinné k dani (například zaměstnanec)

Kdyby maskérka z našeho příkladu pracovala pro produkční společnost jako zaměstnankyně, nebyla by osobou povinnou k dani. Společnost by jí jako její zaměstnavatel vyplatila mzdu bez daně z přidané hodnoty a maskérka by nepodávala daňové přiznání ani neplatila daňovému úřadu z této částky žádnou DPH. Na druhou stranu, pokud by si nakoupila kosmetiku pro svou osobní potřebu, nemohla by si jako konečný spotřebitel nárokovat odpočet DPH a tento nákup by jí stál celých 121 EUR.



DPH v EU

Směrnice EU o společném systému daně z přidané hodnoty neurčuje jednotlivým členským státům pevnou výši sazby daně. Zároveň ale říká, že základní sazba daně nesmí být nižší než 15 %. Pro některé druhy zboží a služeb si členské státy mohou určit takzvanou sníženou sazbu, která nicméně nesmí činit méně než 5 %.

Základní sazba DPH se v jednotlivých členských zemích pohybuje od 15 % do 27 %, snížená sazba od 5 % do 10 %. Směrnice EU dává členským státům možnost využít snížené sazby na některé kategorie zboží a služeb, včetně **vstupného na kulturní vystoupení nebo na služby pro výkonné umělce**. Podrobnosti k možnostem uplatnění těchto snížených sazeb naleznete v dalších částech této příručky.

Nižší sazba DPH znamená nižší konečnou cenu pro spotřebitele, a zároveň nemá negativní dopad na právo osoby povinné k dani odečíst si daň na vstupu (tedy na nárok plátce na odpočet). Proto může být nižší sazba daně z přidané hodnoty pro osoby a instituce působící v kulturních odvětvích výhodnější než úplné osvobození od daně bez nároku na odpočet.



Důležité!

Osoba povinná k dani je osoba, která na jakémkoli místě vykonává samostatně libovolnou ekonomickou činnost.

Daň z přidané hodnoty platí konečný spotřebitel (ať už fyzická či právnická osoba).

Některé transakce jsou od daně osvobozené úplně, na jiné se může uplatnit snížená sazba.



Daň ze spotřeby

Jelikož se daň z přidané hodnoty platí v ceně zboží či služby, přeshraniční dodávka zboží a služeb podléhá dani vybírané podle zákonů země, ve které sídlí či přebývá osoba, pro kterou je výrobek či služba určena. Aby si úřady mohly zkontrolovat, že došlo k zaplacení daně a zároveň, aby se každý dodavatel nemusel kvůli každé dodávce registrovat v jiné zemi, existuje pravidlo, podle kterého dodavatel ve svém příznání vykáže dodávku zboží či služeb osobě registrované k dani v jiném členském státě jako osvobozené plnění s nárokem na odpočet, zatímco odběratel v cílové zemi vykáže a zaplatí DPH svému finančnímu úřadu podle sazby daně platné v cílové zemi. Evropská unie tento postup zavedla ve svých předpisech nejprve v roce 1993 pro dodávku zboží a v později v roce 2010 pro dodávku služeb. Česky se mu říká režim přenesení daňové povinnosti, často se také můžete setkat s anglickým označením „reverse charge“. Pro uplatnění tohoto režimu je nicméně třeba splnit přísné podmínky. Nemůže-li dodavatel písemně prokázat, že jeho plnění je osvobozené a že má nárok na odpočet, místní finanční správa má právo vyměřit dodavateli daň sama, včetně souvisejících pokut a úroků z prodlení.



Důležité!

Pravidla ohledně vyměření a placení daně z přidané hodnoty na dodávku (fyzického) zboží a (nehmotných) služeb se mohou lišit.



Přeshraniční dodávka zboží

Dodávka zboží plátcí DPH v jiné členské zemi

Dodává-li společnost z jedné členské země Evropské unie zboží společnosti v druhé členské zemi, dodavatel v první zemi vykáže dodávku jako osvobozené plnění s nárokem na odpočet, pokud dojde k fyzické přepravě zboží do druhé země. Tento druh transakcí se označuje také výrazem „dodání zboží uvnitř Společenství“. Jen pro úplnost, nákup zboží z jiné členské země je v terminologii daně z přidané hodnoty „pořízení zboží.“

Jak postupovat

1. Aby dodavatel mohl vykázat dodávku jako osvobozené plnění s nárokem na odpočet, musí předložit **písemný doklad**, že zboží bylo přepraveno osobě, která je v cílové zemi zapsaná jako osoba registrovaná k dani s platným registračním číslem.
2. Daňové registrační číslo odběratele si můžete zkontrolovat na webové stránce: http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/?locale=nl <http://ec.europa.eu> (nebo zadáním hesla „EU check VAT number“ do svého prohlížeče).
3. Výsledek této kontroly je třeba vytisknout a uchovat společně s daňovým dokladem pro přeshraniční dodávku zboží.
4. Daňové registrační číslo odběratele se také musí uvést na daňovém dokladu.

Příklad

Německá společnost prodá reproduktory koncertnímu sálu ve Francii. Německá společnost potřebuje písemný důkaz, že francouzský koncertní sál má své daňové registrační číslo. Německá společnost na základě své kontroly vystaví daňový doklad s nulovou sazbou DPH a poznámkou, že daň odvede zákazník.

Dodávka zboží osobě nepovinné k dani v jiné členské zemi

Dodávka zboží právnické osobě nepovinné k dani nebo osvobozené fyzické osobě v jiné členské zemi také podléhá pravidlům pro výběr a úhradu daně z přidané hodnoty, které se uplatňují v cílové zemi, tedy včetně sazby daně. Jelikož zákazník v takovém případě daň nevykazuje, pro dodavatele to znamená, že se v cílové zemi musí zaregistrovat jako plátcí DPH, a přiznat a zaplatit daň. Příkladem takového druhu transakce je takzvaný prodej na dálku.

Nebylo by ale praktické, aby se pro každou i sebemenší dodávku do zahraničí museli všichni registrovat v cílové zemi. Nepřekročí-li proto celková hodnota zboží dodávaného do určité země předepsaný limit (tzv. prahovou hodnotu), nemusí se dodavatel v takové zemi registrovat a svou daň v takovém případě může odvést finančnímu úřadu ve své vlastní zemi. Hodnota tohoto limitu se v různých členských zemích liší od přibližně 35.000 eur v zemích jako Rakousko, Belgie, Francie nebo Irsko po 70.000 liber ve Spojeném království nebo 100.000 eur v Německu, Lucembursku či Nizozemí. Aktuální přehled naleznete na webové stránce www.vatlive.com.

Menší společnosti této hodnoty v jednotlivých zemích nedosáhnou, střední a větší společnosti, které limit překročí, obvykle mívají dostatek finančních a lidských zdrojů, aby je tento postup příliš nezatížil.

Příklad

Tuto situaci můžeme ilustrovat i na předchozím příkladu. Pokud by byl francouzský koncertní sál z pohledu DPH osobou nepovinnou k dani (protože je zapsaný jako veřejná kulturní instituce), a hodnota reproduktorů překročila stanovený limit, musela by se německá společnost registrovat jako plátce DPH ve Francii a z ceny reproduktorů odvést DPH podle francouzské sazby daně.

Dodávka zboží mimo EU

Jiná situace nastává v případě dodání zboží mimo Evropskou unii, tedy do takzvaných třetích zemí. O takové dodávce se mluví jako o takzvaném vývozu zboží.

Vývoz zboží je osvobozené dodání s nárokem na odpočet, a to bez ohledu na to, zdali se zboží dodává společně nebo konečným spotřebitelům. Pro tento druh transakce není třeba zjišťovat registrační číslo odběratele. Jakmile se zboží vyváží mimo EU, evropské předpisy o dani z přidané hodnoty se na ně nadále nevztahují.

Důkazní prostředky

Dodavatel musí být schopen prokázat, že došlo k dopravě zboží, ať už jej dodává do jiné členské země nebo vyváží do třetí země. Dodavatel je povinen uchovávat důkazy jako například dodací listy / objednávky / korespondenci s odběrateli / daňové doklady / balicí listy / nebo bankovní výpisy. Kombinace několika dokladů se považuje za průkaznější než jeden jediný dokument.

Dodavatel musí ve svém přiznání k DPH uvést jak dodávky uvnitř Společenství, tak dodávky do třetích zemí. Pro dodávky v rámci Evropské unie musí také dodavatel podávat samostatné hlášení, ve kterém uvede objem dodávek podle odběratelů včetně jejich registračního čísla. Finanční úřady zkontrolují údaje nahlášené k jednotlivým registračním číslům a vymění si tyto informace s ostatními členskými zeměmi. To jim umožní si ověřit, zdali odběratelé vykázali pořízené zboží a služby ve svých vlastních přiznáních k DPH. Podávání hlášení je povinné, jelikož finanční úřady členských zemí tyto údaje skutečně párují a kontrolují.

Dovoz zboží ze třetích zemí

V daňovém přiznání je také třeba uvést zboží dovezené ze třetích zemí i zboží pořízené z členských zemí, jelikož **datum zdanitelného plnění** se odvozuje od okamžiku doručení z druhé země. Jak jsme si již říkali, DPH je daň ze spotřeby a je proto třeba nejprve zboží přepravit do země, ve které dojde k jeho použití či spotřebě.

Příklad

Maďarský orchestr zakoupí v Japonsku koncertní křídlo a nechá si jej dovézt na svou domovskou scénu. Daň je splatná v Maďarsku, ale jelikož orchestr jako kulturní instituce není osoba povinná k dani, nemá nárok na odpočet.

Osoby povinné k dani si při dovozu zboží mohou odečíst daň na vstupu, takže taková transakce je pro ně daňově neutrální. Při pořízení zboží není třeba hlásit jednotlivé nákupy z jiných zemích.

Příklad

Nahrávací společnost v Maďarsku nakoupí koncertní křídlo z Japonska. Nahrávací společnost si může odečíst splatnou daň z přidané hodnoty, takže výsledná cena nebude zahrnovat daň.

Tento správní postup existuje od roku 1993. Do té doby se muselo přeshraniční pořízení zboží na hranici při vstupu do druhé země hlásit a žádat o povolení uplatnit nulovou sazbu daně v zemi dodavatele a převod daňové povinnosti na odběratele v cílové zemi.

Tato část
příručky
se týká zejména
organizátorů
festivatelů
a jiných kulturních
událostí,
produkčních
společnosti
a podobně.



Přeshraniční poskytování služeb

Pro porozumění, jak funguje výběr DPH při **poskytování služeb** v přeshraničním styku, je třeba začít stručným shrnutím pravidel ohledně místa poskytnutí služby z kapitoly 3 Směrnice 2006/112/ES o DPH.

V oblasti správního postupu Směrnice o DPH vychází z obdobných zásad jako u přeshraničního dodání zboží. Konkrétní pravidla se však odvozují z platných vnitrostátních předpisů jednotlivých členských zemí.

Třebaže poskytování služeb nemusí obnášet fyzický přesun věcí z jedné země do druhé, i u poskytování služeb v jiné členské zemi je třeba zachovat zásadu, že daň se odvozuje z místa spotřeby, tedy v tomto případě z místa poskytnutí služby. Jednotný systém pro určení místa poskytnutí služby byl v Evropské unii nastaven až v roce 2010.



Jaká jsou základní pravidla pro zdanění poskytování služeb?

Obecná pravidla pro určení místa poskytnutí služby:

- Místem poskytnutí služby osobě (společnosti) povinné k dani je místo, kde má tato osoba sídlo své ekonomické činnosti (článek 44 Směrnice). Tento druh služeb se obvykle označuje anglickou zkratkou B2B (business to business).
- Místem poskytnutí služby osobě nepovinné k dani (spotřebiteli) je místo, kde má sídlo ekonomické činnosti poskytovatel služby (bez prahové hodnoty) (článek 45 Směrnice). Tento druh služeb se obvykle označuje anglickou zkratkou B2C (business to consumer).

Příklad

→ Portugalský spisovatel pracující pro belgickou společnost vyučuje na autorské dílně ve Španělsku. V takovém případě je místem poskytnutí služby Belgie (sídlo společnosti, která je odběratelem služeb poskytovaných spisovatelem) a v Belgii se rovněž odvede a zaplatí příslušná daň z přidané hodnoty.

→ Německý komik pořádá samostatné vystoupení v Nizozemí, kde také prodává lístky na vystoupení přímo svým divákům. V takovém případě se na ceny lístků prodaných publiku uplatní německá daň z přidané hodnoty, jelikož jak německý komik, tak jeho nizozemští diváci jsou osoby povinné k dani.



Tato základní pravidla platí bez ohledu na to, kde konkrétně dochází k poskytnutí služby.



Jak to funguje v praxi

Tato pravidla znamenají, že když umělec vystupuje v jiné zemi pro společnost, která má platné daňové registrační číslo, odměna umělce bude osvobozena od daně, ať už se jeho vystoupení koná v kterékoliv zemi. Povinnost vykázat a zaplatit daň se přenesou na zahraniční společnost, která musí uvést pořízení služby ve svém daňovém přiznání včetně výše odvedené daně z této služby (režim přenesené daňové povinnosti). Tato společnost jako plátce daně má však zároveň nárok odečíst si ve svém daňovém přiznání daň na vstupu, což znamená, že tato transakce pro ni bude daňově neutrální. Tento systém zajišťuje, že daňová povinnost se přenesou do země příjemce služby, ale transakce samotná je pro osoby povinné k dani daňově neutrální. Na rozdíl od dodání zboží navíc není třeba překládat žádné důkazy ohledně místa poskytnutí služby.



Jiný slovy...

Když francouzský nezávislý umělec (jako OSVČ) vystupuje pro belgickou společnost s daňovým registračním číslem, tento umělec neplatí DPH. Povinnost přiznat a zaplatit daň se přenesou na belgickou společnost, ale belgická společnost má zároveň právo uplatnit si ve svém daňovém přiznání nárok na odpočet.



Administrativní požadavky

Na poskytnutí služeb se uplatní stejný správní postup jako na dodání zboží.

Poskytovatel služby v jiném členském státě musí příjmy z poskytnutých služeb uvést ve svém daňovém přiznání, aby finanční správa mohla zkontrolovat objem přeshraničních transakcí.

Poskytovatel také musí podat samostatné hlášení, ve kterém uvede objem příjmů rozčleněný podle příjemců včetně jejich daňového registračního čísla.

→ Finanční úřady kontrolují údaje nahlášené k jednotlivým registračním číslům a vyměňují si tyto informace s ostatními členskými státy. To jim umožňuje ověřit si, zdali příjemci služeb řádně vykázali pořízené služby včetně DPH ve svých daňových přiznáních.



Pozor

Podávání hlášení je povinné, jelikož finanční úřady členských zemí tyto údaje skutečně párují a kontrolují.

Příjemci služeb z jiných členských zemí pochopitelně také musí uvést vyfakturované částky ve svých příznáních k DPH, protože splatnost daně se odvozuje od data přijetí služby. Osoby povinné k dani však mohou zároveň požádat o vrácení daně, takže výsledná transakce je pro ně daňově neutrální.



Výjimky z obecného pravidla

Z obecného pravidla o místě poskytnutí služeb existují ve Směrnici také některé výjimky, které se mohou vztahovat i na umělce a společnosti působící v kulturním odvětví:

Zprostředkovatelé (článek 46 Směrnice): Místem poskytnutí služby osobě nepovinné k dani je místo, kde se poskytne základní plnění. Na poskytnutí služby osobám povinným k dani se uplatní obecné pravidlo podle článku 44.

Nemovitosti (článek 47): Místem poskytnutí služby související s nemovitostí je místo, kde se nachází nemovitosti. **Tato výjimka zahrnuje služby odhadců a realitních kanceláří, poskytnutí ubytování v hotelech nebo místech s podobnou funkcí, právo užívat nemovitosti a služby při přípravě a koordinaci stavebních prací, jako jsou služby architektů a stavebního dozoru.**

Přepravní služby (článek 48): Místem poskytnutí služby je místo, kde se přeprava uskutečňuje, podle pokryté přepravní vzdálenosti, nehledě na to, zda se poskytuje osobě povinné či nepovinné k dani.

Oprávnění ke vstupu na kulturní, umělecké, sportovní, vzdělávací a podobné akce (článek 53): Místem poskytnutí služby je místo, kde se akce skutečně koná (nehledě na to, zdali se akcie účastní osoby povinné či nepovinné k dani).

Vedlejší služby vztahující se ke kulturním, uměleckým, sportovním, vědeckým, vzdělávacím, zábavním nebo podobným akcím osobě nepovinné k dani (článek 54): Místem poskytnutí služby je místo, kde se akce skutečně koná.

Restaurační a cateringové služby (článek 55): Místem poskytnutí služby je místo, kde je tato služba skutečně poskytnuta (nehledě na to, zdali osobě povinné či nepovinné k dani).

Příklad

Článek 47

- Švédská cestující divadelní společnost si zarezervuje dvacet pokojů pro své vystoupení v Madridu. Společnost zaplatí DPH za služby ve Španělsku, tedy podle místa, kde se nachází nemovitosti. Jakmile se společnost vrátí do Švédska, může požádat o vrácení daně, jejíž zaplacení prokáže předložením faktury za hotel.

Článek 53

- Italské divadlo má sponzora z Francie. Sponzorská smlouva zahrnuje prodej 200 lístků za představení pro obchodní partnery sponzora. Italská společnost zdaní lístky sazbou daně z DPH podle italských předpisů.
- Kulturní manažer se účastní konference pořádané kanceláří organizátora se sídlem v Horním Meziříčí, zatímco konference samotná se koná v Rotterdamu. Český organizátor konference musí na ceně vstupného odvést DPH podle sazby platné v Nizozemí.

Článek 54

- Skupina belgických umělců vystupuje na soukromém představení ve Francii. Výdělků z představení tudíž podléhají francouzskému DPH.



Pozor

Jestliže pořádáte zahraniční akce nebo turné, věnujte pozornost následujícím odstavcům.

Uvedené výjimky to mohou poskytovatelům služeb v Evropské unii zkomplikovat, jelikož jim díky nim může vzniknout povinnost registrace k DPH v zemi či zemích, ve kterých tyto služby poskytují.

Taková situace může nastat například v případě, kdy promotér organizuje koncert v jiné členské zemi.

Takový promotér se musí zaregistrovat jako plátce DPH v druhé zemi, podávat daňová přiznání a platit DPH místním úřadům. Tento postup je ve srovnání s režimem přenesení daňové povinnosti nákladnější a administrativně náročnější.

Komplikace vzniknou i cestujícím společnostem, které navštíví jinou členskou zemi a využijí některou ze služeb, které pokrývají výše uvedené výjimky, jelikož na tyto služby nelze použít režim přenesení daňové povinnosti, a DPH je tudíž třeba rovněž odvést v druhé členské zemi.

Takové společnosti musejí odvádět daň v zahraničí. Aby bylo možné zajistit daňovou neutralitu transakce, mohou si zároveň nárokovat vrácení této zaplacené daně. V roce 2010 došlo k zjednodušení toho postupu, když Evropská unie zavedla zvláštní režim jednoho správního místa, který umožňuje plátcům elektronicky požádat o vrácení daně. I tak je ale tento postup komplikovanější než režim přenesené daňové povinnosti.

SNÍŽENÁ SAZBA DANĚ

Každý členský stát Evropské unii má jednu základní sazbu daně z přidané hodnoty. Směrnice 2006/112/ES zároveň umožňuje členským zemím některé zboží a služby zdanit nižší sazbou daně.

Podrobnosti o možnosti uplatnění snížené sazby obsahuje článek 98 Směrnice, zatímco jednotlivé sazby uvádí příloha III.

Členské státy nemají povinnost využívat nižší sazbu (či sazby), tato možnost je volitelná. Zároveň musí Evropské unii prokázat a zdůvodnit, že takové výrobky a služby jsou pro občany Evropské unie natolik důležité, aby si zasloužily zdanění nižší sazbou daně.

V oblasti kultury se na služby a zboží uplatní snížená sazba daně v následujících případech:

Příloha III

Seznam dodání zboží a poskytnutí služeb, která mohou být předmětem snížení sazby uvedené v článku 98

(7) oprávnění ke vstupu na představení, do divadel, do cirkusů, na trhy a veletrhy, do zábavních parků, na koncerty, do muzeí, do zoologických zahrad, do kin, na výstavy a na podobné kulturní události nebo do podobných kulturních zařízení

(9) poskytnutí služeb spisovatelům, skladatelům a výkonným umělcům a jejich autorské odměny

Evropská unie daně dává členským zemím možnost transponovat tato pravidla do své vlastní legislativy na základě vlastního výkladu textu Směrnice. Devatenáct z členských zemí se rozhodlo uplatnit sníženou sazbu na vstupné na představení, zatímco jen jedenáct z členských zemí uplatňuje sníženou sazbu na služby poskytnuté spisovatelům, skladatelům a výkonným umělcům.

Přehled zemí a sazeb naleznete na straně 27 této příručky.



Další informace ke sníženým sazbám DPH za služby v oblasti kultury

Rozdíl mezi těmito dvěma možnostmi spočívá v tom, že snížená **sazba daně na vstupenky má přímý dopad na diváky**, kteří díky ní zaplatí nižší cenu za lístky na představení a další kulturní akce. Nižší cena tak působí jako **daňové zvýhodnění**, které motivuje diváky k vyšší účasti na kulturních akcích. Tato možnost se ukázala v zemích, jež nižší sazbu DPH používají, jako účinná.

Na druhou stranu, **nižší sazbu DPH na služby poskytované spisovatelům, skladatelům a umělcům** si častěji uplatňují společnosti, které jsou plátcí DPH, a tudíž mají možnost nárokovat si odpočet daně na vstupu. Dopad takového opatření na cenu je zanedbatelný. Kladný efekt snížené sazby lze čekat jen v případech, kdy jsou tyto služby poskytovány přímo spotřebitelům nebo právníckým osobám nepovinným k dani.

Existuje mnoho
různých variant,
jak příslušné země
tyto možnosti
upravují,

včetně úplného
osvobození
některých
plnění od daně.
Podrobnostem se
věnuje následující
část příručky.

OSVOBOZENÍ OD DANĚ

Směrnice o společném systému daně z přidané hodnoty obsahuje také celou řadu případů, kdy je dodání některého zboží a poskytnutí některých služeb osvobozené od daně. Osvobození stanovené Směrnicí jsou do určité míry závazná a do určité míry volitelná.

Důvodem, proč členské země osvobozují některé činnosti a plnění od daně, je skutečnost, že některé služby či zboží považují za natolik důležité, že nechtějí svým občanům bránit v přístupu k nim vyšším zdaněním. Osvobození jednotlivých druhů plnění, jako například v oblasti lékařské péči či vzdělávání, upravuje hlava IX Směrnice. Osvobozením pro kulturní organizace se věnuje článek 132:

Osvobození pro některé činnosti ve veřejném zájmu

Článek 132

1. Členské státy osvobodí od daně tato plnění:

(n) poskytnutí určitých kulturních služeb a dodání zboží úzce s nimi souvisejícího veřejnoprávními subjekty nebo jinými kulturními subjekty uznanými dotyčným členským státem

Příklady takových služeb či zboží: prodej lístků, propagace, cateringové služby, prodej knih nebo hudebních nahrávek a podobně

Podpora umění prostřednictvím osvobození od daně

V daňovém přiznání je také třeba uvést zboží dovezené ze třetích zemí i zboží pořízené z členských zemí, jelikož **datum zdanitelného plnění** se odvozuje od okamžiku doručení z druhé země. Jak jsme si již říkali, DPH je daň ze spotřeby a je proto třeba nejprve zboží přepravit do země, ve které dojde k jeho použití či spotřebě.

Výhody a nevýhody osvobození od daně

Země, které využívají tuto možnost, často uplatňují osvobození na koncertní sály, divadla, muzea a další kulturní instituce, které podporují z veřejných prostředků. Tyto instituce díky osvobození nemusí svým návštěvníkům účtovat DPH, a proto mohou prodávat svým divákům a návštěvníkům lístky za nižší cenu.

Třebaže je však vstupné do takových institucí dostupnější, účinek tohoto opatření částečně snižuje skutečnost, že si kvůli úplnému osvobození od daně nemohou nárokovat odpočet daně na vstupu.

To zvyšuje náklady takové kulturní instituce v porovnání se subjekty, které jsou povinné k dani.

Velkou část nákladů sice tvoří mzdy, z kterých se DPH neodvádí, ale i tak zůstává mnoho dalších přímých i nepřímých nákladů, z kterých si taková instituce nemůže nárokovat odpočet.

Jinými slovy, úplné osvobození od daně je finančně výhodnější než platit daň v základní (plné) sazbě, ale často méně výhodné než být plátcem daně ve snížené sazbě, protože v takovém případě si plátce může nadále nárokovat odpočet daně na vstupu.

Konflikt mezi různými systémy zdanění v jednotlivých členských zemích nastává v případě, kdy je umělec nebo společnost osobou povinnou k dani ve své zemi, zatímco odběratel v druhé zemi je osobou osvobozenou nebo nepovinnou k dani.

Řešením může být uplatnění osvobození také na zahraniční umělce či společnosti, které umožňuje daňové právo zemí jako Německo a Francie. Zajímavý je v této souvislosti zejména rozsudek Evropského soudního dvora č. C-144/00 z 3. dubna 2003 v případě Matthiase Hoffmanna.

V takovém případě se systém přenesení daňové povinnosti uplatní v zemi dodavatele (umělce, uměleckého tělesa), což znamená, že poskytnutá služba splní kritéria pro osvobození s nárokem na odpočet, a při poskytnutí služby v druhé zemi se v důsledku úplného osvobození na plnění neuplatní žádné DPH. Díky tomu není nutné (ani možné) podávat žádné hlášení v zemi dodavatele. Umělec či umělecké těleso si zároveň zachovává nárok na plný odpočet daně na vstupu za náklady vynaložené ve své zemi.

Mohou nastat další situace, kdy osvobození pořadatele představení nelze přenést na umělce; v takovém případě daň představuje dodatečný náklad. Tato skutečnost nicméně nebude mít dopad na samotné umělce z takové země ani umělce z jiných zemích, jelikož DPH se vyměřuje a platí v zemi spotřeby (poskytnutí) služeb podle článků 45 a 54 Směrnice.

DAŇOVÉ SAZBY

a osvobození kulturních aktivit v členských zemích

Následující tabulka shrnuje sazby DPH a osvobození platná v členských zemích EU v roce 2016 v oblasti kulturních aktivit.

V hraničních oblastech, jako jsou hranice mezi Lucemburskem – Německem – Francií a Belgií, nebo Rakouskem – Českem – Slovenskem a Rakouskem – Slovinskem – Chorvatskem, by tyto rozdíly mohly teoreticky pokrýt tržní podmínky v oblasti kultury. Nicméně čisté tržní mechanismy pro srovnatelné druhy zboží nefungují na kulturní statky. Mimo to, samotné částky jsou natolik omezené, že jejich dopad na hospodářství jednotlivých zemí je minimální.

Sazba DPH

	základní	snížená	vstupné	umělci, spisovatelé, skladatelé
Rakousko	20%		10 % / 13 %	snížená / osvobození
Belgie	21%		6 % / 12 %	snížená (6 %) / osvobození
Bulharsko	20%	9%		základní / osvobození
Chorvatsko	25%		5 % / 13 %	snížená / základní
Kypr	19%	5 % / 9 %	snížená (5 %) / osvobození	snížená (5 %)
Česko	21%		10 % / 15 %	snížená (15 %)
Dánsko	25%	-		základní / osvobození
Estonsko	20%	9%		základní
Finsko	24%	10 % / 14 %	snížená (10 %)	snížená (10 %) / osvobození
Francie	20%	2.1 % / 5.5 % / 10 %	snížená (5.5 %) / základní / osv.	snížená (5.5 %) / osvobození
Německo	19%	7%		snížená / osvobození
Řecko	23%		6 % / 13 %	základní / osvobození
Maďarsko	27%		5 % / 18 %	snížená (18 %) / základní
Irsko	23%		4,8 % / 9 % / 13,5 %	snížená (9 %) / osvobození
Itálie	22%		4 % / 5 % / 10 %	snížená (10 %)
Lotyšsko	21%	12%		základní / osvobození
Litva	21%		5 % / 9 %	základní / osvobození
Lucembursko	17%	3 % / 8 %	snížená (3 %)	základní
Malta	18%		5 % / 7 %	snížená / základní
Nizozemsko	21%	6%		snížená
Polsko	23%		5 % / 8 %	snížená (8 %)
Portugalsko	23%		6 % / 13 %	snížená (13 %) / základní / osv.
Rumunsko	20%		5 % / 9 %	snížená (5 %)
Slovensko	20%	10%		základní / osvobození
Slovinsko	22%		9.50%	snížená (9,5 %)
Španělsko	21%	4 % / 10 %	základní / osvobození	základní
Švédsko	25%		6 % / 12 %	snížená (6 %)
Spojené království	20%	5%		základní

VEŘEJNÁ PODPORA A DPH

Mnoho kulturních institucí dostává podporu v podobě finančních prostředků od místních samospráv, ze státního rozpočtu i dalších veřejných či soukromých zdrojů. Tato veřejná podpora obvykle nepodléhá dani z přidané hodnoty, jelikož příjemci podpory neposkytují poskytovateli podpory žádné služby na oplátku. To znamená, že mezi zúčastněnými stranami není přímý dodavatelsko-odběratelský vztah, na který by se uplatnila DPH.

Podpora jako jediný zdroj příjmů

Jestliže podpora představuje pro příjemce jediný zdroj příjmů, příjemce nesplňuje kritérium samostatné ekonomické činnosti, tudíž není osobou povinnou k dani a nemá nárok na odpočet svých nákladů (daně na vstupu). Ale pokud zdroje příjmů zahrnují nejen veřejnou podporu, ale také příjmy z dodání zboží a poskytování služeb, které podléhají dani z přidané hodnoty (případně v režimu přenesení daňové povinnosti při přeshraničním plnění), příjemce podpory je osobou povinnou k dani a má tudíž nárok na odpočet daně na vstupu.

Jsou-li všechny projekty, kterých se příjemce účastní, navzájem úzce propojeny, lze žádat vrácení celé částky daně na vstupu, jelikož pouze příjmy z dodávky zboží a poskytnutí služeb podléhají DPH, a příjmy z podpory se nezohledňují. Naopak jestliže se jednotlivé projekty liší a nejsou navzájem nijak propojené, a některé z těchto projektů generují příjmy, které nepodléhají DPH, není možná si z takových projektů nárokovat odpočet daně na vstupu ani odpovídající snížení části režijních nákladů.

Veřejná podpora podléhá dani z přidané hodnoty, pouze pokud státní instituce nebo soukromý či veřejný fond obdrží jako protiplnění nějakou službu či zboží nebo pokud má tato podpora přímý dopad na cenu zboží či služeb. Obecně nicméně platí, že příjmy z podpory nepodléhají DPH ani v případě, kdy se využijí pro konkrétní činnosti.

DOPORUČENÍ

Následující otázky (a odpovědi) vám pomohou určit, zdali daň z přidané hodnoty vzít v potaz při nákupu zboží a poskytování a služeb.



Je protiplnění přiměřené a řádné?

Jinými slovy, je plnění podloženo nějakou smlouvou, na jejímž základě jedna strana dodává zboží a/nebo poskytuje služby, zatímco druhá strana poskytuje na oplátku nějaké plnění (peněžní, ale i naturální).

Pokud ano → jedná se o zdanitelné plnění, **pokud ne** → jedná se o plnění nepovinné k dani



Je osoba/instituce/společnost/klub/sdružení osobou povinnou k dani?

Jinými slovy, je osobou, která na jakémkoli místě vykonává samostatně ekonomickou činnost, a to bez ohledu na účel nebo výsledky této činnosti?

Pokud ano → na transakci se uplatní DPH



O jaký druh transakce se jedná?

Faktory ovlivňující sazbu daně:

- Jedná se o dodávku zboží (vnitrostátní, uvnitř Společenství nebo dovoz ze třetí země)? (fyzické zboží)
- Jedná se o poskytnutí služeb? (tedy plnění, které není dodáním zboží)

Místo plnění, resp. členská země, ve které se daň vyměří a platí

Čas, respektive doba, do kdy je třeba daň odvést a zaplatit

- Doba plnění nebo úhrady



Uplatní se nějaké osvobození?

Osvobození je třeba vykládat v přísném souladu se zněním předpisu, jelikož představují výjimku z obecného pravidla, že všechna plnění podléhají dani. Každou transakci je třeba posoudit samostatně.

Je-li osvobozená → jedná se o transakci nepovinnou k dani

Není-li osvobozená → jedná se o transakci povinnou k dani (zdanitelná příslušnou sazbou v dotyčné zemi)



Jaký je základ daně a jaká se uplatní sazba daně?



Hlavní náležitosti, které musíte uvést na svém daňovém dokladu (faktuře):

- Den vystavení daňového dokladu
- Jedinečné evidenční číslo dokladu
- Daňové identifikační číslo osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje (tedy zákazníka)
- Označení a sídlo/adresa zákazníka
- Označení a sídlo/adresa dodavatele
- Popis množství a typu dodávaného zboží nebo předmětu a rozsahu poskytovaných služeb
- Sazbu daně
- Splatnou výši daně
- Cena zboží či služeb
- Součet celkové výše daně a celkové ceny zboží či služeb
- Číslo bankovního účtu, na který se převádí úplata

Případně:

- Datum uskutečnění plnění nebo den přijetí úplaty (liší-li se ode dne vystavení dokladu)
- Rozpis splatných částek daně podle uplatněné sazby daně nebo jedná-li se o plnění osvobozené od daně
- Jednotkovou cenu zboží či služeb – bez daně a slev (není-li obsažena v jednotkové ceně)



KONTAKTUJTE finanční správu ve své zemi ohledně dalších administrativních povinností, které musíte splnit, jako například:

- Podávání hlášení o dani na výstupu a na vstupu ve vaší zemi
- Období, za které je třeba podávat přiznání/hlášení k DPH (měsíčně, čtvrtletně)

SHRNUTÍ

Obecné zásady

Daň z přidané hodnoty je daň ze spotřeby vybíraná nepřímo prostřednictvím podnikatelských fyzických osob a právnických osob, které mají povinnost účtovat si DPH ke každé dodávce zboží či služeb a právo nárokovat si odpočet daně ze svých vlastních výdajů. Díky tomuto mechanismu odvádějí finanční správě daň pouze z hodnoty (ceny), kterou sami přidávají ke svým výrobkům či službám. Koneční spotřebitelé platí daň ze služeb a zboží, které si nakoupí, ale nemají nárok na vrácení daně, takže v konečném důsledku hradí daň oni. Příjmy zaměstnanců jsou z DPH osvobozeny v plné výši. Pravidla pro vyměňování a odvod daně z přidané hodnoty v Evropské unii se řídí Směrnicí EU 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty.

Přeshraniční plnění

Přeshraniční dodání zboží a poskytování služeb se řídí stejnými zásadami. Je-li to možné, na plnění se uplatní daňové předpisy a sazba daně platná pro zemi odběratele služby či zboží. Výjimkou jsou přeshraniční dodávky, které nepřekročí stanovenou prahovou hodnotu, přeshraniční dodávky služeb pro konečné spotřebitele. Mimo to existují výjimky pro některé konkrétní druhy služeb. Tyto výjimky systém výběru daně z přidané hodnoty do jisté míry komplikují, ale jistým komplikacím se nevyhne žádný systém pro výběr jakýkoliv daní.

Režim přenesení daňové povinnosti

Tento režim je užitečný při přeshraniční dodávce zboží a poskytování služeb mezi osobami povinnými k dani, jelikož v některých případech umožňuje přenesení daňové povinnosti na pořizovatele zboží či příjemce služeb a tím zjednodušuje administrativní náročnost celého procesu. Aby tento systém mohl být dostatečně spolehlivý, dodavatel i odběratel musí dodržet přesná pravidla. Například si musí vyměnit svá daňová registrační čísla, musí řádně podávat svá daňová přiznání i hlášení svých příjmů rozčleněná podle jednotlivých odběratelů.

Daňová zvýhodnění pro sektor kultury

→ Snížená sazba DPH

Směrnice Evropské unie nabízí v oblasti kultury dvě možnosti, jak uplatnit na dodávky zboží a služeb nižší sazbu daně, třebaže některé členské země se rozhodly, že některé z těchto možností nepřenesou do své vnitrostátní legislativy. Aplikace nižší sazby DPH na vstupné na kulturní představení snižuje cenu lístků, což zvyšuje přitažlivost představení pro cílové publikum. Nižší sazba daně nemá vliv na právo umělce či uměleckého tělesa nárokovat si odpočet daně na vstupu ze svých nákladů.

→ Osvobození od daně

Hlava IX kapitola 2 Směrnice o DPH přináší celou řadu závazných druhů osvobození z DPH. V praxi se ale ukázalo, že osvobození z článku 132 odstavce (1) písmena (n) pro poskytnutí kulturních služeb a spojeného zboží mohou jednotlivé členské státy aplikovat jako volitelné. Tabulka na straně 27 ukazuje, že tuto výjimku přenesla do praxe pouze polovina členských zemí a některé z nich ji omezily jen na některé konkrétní oblasti. Výhodou tohoto osvobození je, že snižuje konečnou cenu pro spotřebitele (diváka, posluchače, návštěvníka), nevýhodou je, že poskytovatel osvobozený od daně nemá nárok odečíst si daň na vstupu, a tak si snížit své náklady. V důsledku bývá úplné osvobození od DPH méně výhodné než odvedení daně ve snížené sazbě.

Zvláštní poznámka o veřejné podpoře

Příjmy z veřejné podpory v oblasti kultury obvykle nepodléhají dani z přidané hodnoty, jelikož podporovaná umělecká či kulturní instituce obvykle jako protiplnění neposkytuje státu, samosprávě, soukromé či veřejnému fondu žádné zboží či služby. Představuje-li veřejná podpora pro umělce či kulturní instituci jediný zdroj příjmu, nevykonává tato osoba samostatnou ekonomickou činnost, a tudíž si nemůže nárokovat odpočet daně na vstupu z vynaložených nákladů. Jiná situace nastává, pokud instituce či umělec mimo to dodává zboží či poskytuje služby, jelikož pak se na ni nahlíží jako na osobou povinnou k dani, takže si může nárokovat odpočet z daně na vstupu. Tento kruh se uzavře, existuje-li úzké propojení mezi jednotlivými projekty kulturní instituce či společnosti.

PŘÍLOHA

Festivally, pořadatelé, divadla, koncertní sály a další kulturní instituce přicházejí v souvislosti s daní z přidané hodnoty do styku s řadou specifických položek. Pro příklad uvádíme některé základní termíny a podmínky, které se vyskytují v belgickém zákoně o dani z přidané hodnoty. Pro podmínky platné ve vaší zemi si prosím zkontrolujte vaše vnitrostátní daňové předpisy:

1. Prodej lístků (jednorázové vstupné, abonentní vstupenky atd...): Podléhá dani či nikoliv?

- Obecné pravidlo: DPH se uplatní (platná sazba viz strana 27)
- ALE! Ceny lístků nepodléhají dani, pokud platí osvobození podle článku 44, § 2, 9°, pokud se vstupné vybírá na koncert či divadelní představení, pokud příslušné úřady uznají pořadající instituci jako kulturní instituci osvobozenou od daně a pokud se příjem ze vstupného použije výhradně k pokrytí nákladů na představení.

2. Náhrada/odměna/platba od nezávislého pořadatele za uspořádané představení (například přímá odměna zaplacená pořadatelem za turné): Podléhá dani či nikoliv?

- Obecné pravidlo: DPH se uplatní (platná sazba viz strana 27)
- ALE! Je osvobozená od daně, uplatní-li se osvobození podle článku 44, § 2, 8°, pokud se týká služeb poskytnuté pro různé pořadatele různými umělci.

3. Náhrada/odměna/platba, které umělec obdrží jako subdodavatel pro hlavního dodavatele; například hudební skupina, která dostane zaplacenou od uměleckého manažera, ale nikoliv přímo od pořadatele koncertu (tedy transakce typu A (kapela) – umělecký manažer (B) – C (pořadatel osvobozený od daně)): Podléhá dani či nikoliv?

- Obecné pravidlo: DPH se uplatní (platná sazba viz strana 27)
- ALE! Nepodléhá dani, je-li plnění osvobozené. Na subdodavatele se nicméně osvobození neuplatní, jelikož není splněna podmínka přímého propojení mezi pořadatelem a hudební skupinou.

4. Prodej programů na koncertě nebo představení: Podléhá dani či nikoliv?

- Obecné pravidlo: DPH se uplatní (platná sazba viz strana 27)
- ALE! Nepodléhá dani, je-li plnění osvobozené. Článek 44, § 2, 9° osvobozuje pořádání divadelních her, baletních představení, filmů, výstav či konferencí (jakož i dodávku zboží úzce s nimi souvisejícími) institucemi uznanými dotyčnými úřady. Podmínkou osvobození je, že příjem se musí použít výhradně na pokrytí nákladů na představení.

5. Prodej CD nebo knih: Podléhá dani či nikoliv?

- Obecné pravidlo: DPH se uplatní (platná sazba viz strana 27)
- ALE! Nepodléhá dani, je-li plnění osvobozené. Je plnění osvobozené? Nikoliv, jelikož nepředstavuje službu poskytnutou pořadatel, nakladateli ani není součástí pořádání nějakého představení. Proto se DPH uplatní.

6. Ukládání kusu oblečení v šatně: Podléhá dani či nikoliv?

- Obecné pravidlo: DPH se uplatní (platná sazba viz strana 27)
- ALE! Nepodléhá dani, je-li plnění osvobozené podle článku 44, § 2, 9°, když se týká koncertu či divadelního představení, pokud instituci uznávají dotčené úřady a pokud se příjem použije výhradně na pokrytí nákladů na představení.

7. Příjmy z prodeje nápojů a drobného pohoštění v předzápětí: Podléhá dani či nikoliv?

- Obecné pravidlo: DPH se uplatní (platná sazba viz strana 27)
- ALE! Nepodléhá dani, je-li plnění osvobozené. Je plnění osvobozené? Nikoliv, jelikož nepředstavuje službu poskytnutou pořadatel, nakladateli ani není součástí pořádání nějakého představení. Proto se DPH uplatní. (V některých zemích, jako například v Belgii, může být bar provozovaný pořadatelem představení za určitých podmínek osvobozený od daně).

8. Propagace nebo sponzorská podpora (ve formě propagace): Podléhá dani či nikoliv?

- Obecné pravidlo: DPH se uplatní (platná sazba viz strana 27)
- ALE! Nepodléhá dani, je-li plnění osvobozené. Je plnění osvobozené? Nikoliv, jelikož nepředstavuje službu poskytnutou pořadatel, nakladateli ani není součástí pořádání nějakého představení. Proto se DPH uplatní.

9. Sponzorská podpora ve smyslu záštity (mecenášství): Podléhá dani či nikoliv?

- Obecné pravidlo: Nepodléhá dani, jelikož se týká osvobozeného plnění. Podmínka, že dodání nebo pořízení musí proběhnout výměnou za řádné a přiměřené protiplnění, není splněna.

10. Obecná veřejná podpora či dar: Podléhá dani či nikoliv?

- Obecné pravidlo: Nepodléhá dani, jelikož se týká osvobozeného plnění. Podmínka, že dodání nebo pořízení musí proběhnout výměnou za řádné a přiměřené protiplnění, není splněna.

11. Nevyúčtované nebo neuhrazené náklady

- Obecné pravidlo: DPH se uplatní (platná sazba viz strana 27)
- ALE! Nepodléhá dani, je-li plnění osvobozené. Uplatní se osvobození? Záleží na okolnostech. Vezměme si například situaci, kdy hudebník A vyúčtuje svou odměnu hudebníkovi B a hudebník B vyúčtuje svou odměnu (včetně odměny hudebníka A) pořadatel C. Ve vztahu A – B se DPH uplatní (protože B není pořadatel). Ve vztahu B – C je plnění osvobozené (podle článku 44§2, 8°). Pokud by si A vyúčtoval odměnu přímo C, také toto plnění by bylo osvobozeno.

12. Poplatek za účast na benefiční hostině: Podléhá dani či nikoliv?

a) Je-li zaplacená částka odměnou za večeři

- Obecné pravidlo: DPH se uplatní (platná sazba viz strana 27)
- ALE! Nepodléhá dani, je-li plnění osvobozené. Uplatní se osvobození? Nikoliv.

b) Je-li zaplacená částka darem

- Obecné pravidlo: Plnění je daně osvobozené, jelikož není splněna podmínka, že dodání nebo pořízení zboží či služeb proběhlo za řádné a přiměřené protiplnění

13. Koprodukce: Podléhá dani či nikoliv? Odpověď závisí na:

- Právním vztahu (obsahu smlouvy) mezi smluvními stranami
- Pravidlech platných pro daň z přidané hodnoty v příslušných zemích jednotlivých smluvních stran
- Druhu dodávaného zboží či poskytovaných služeb

Zdanění každé transakce je tudíž třeba určit pro každý případ zvlášť.

UŽITEČNÉ ADRESY A ODKAZY

Kontrola daňového registračního čísla

http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/

Prahové hodnoty pro uplatnění DPH v jednotlivých členských zemích

www.vatlive.com

Informace Evropské unie o sazbách DPH a pravidlech pro vystavování daňových dokladů

https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat_en

TIC – Evropská databáze informací v oblasti daní

http://ec.europa.eu/taxation_customs/tic/

Odkazy na webové stránky finančních správ členských zemí

http://ec.europa.eu/taxation_customs/national-tax-websites_en

GLOSÁŘ

DPH – Daň z přidané hodnoty

EU – Evropská unie

B2B – Business to Business

B2C – Business to Consumer

Zboží – Jakýkoliv hmotný majetek, včetně plynu, elektřiny, tepla apod. ...

Služba – Každé plnění, které není dodávkou zboží (a některé další transakce)

Příznání k DPH – Příznání k DPH je dokument, který obsahuje všechny údaje potřebné k výpočtu splatné daně z poskytnutých plnění (daně na výstupu) a k provedení odpočtu daně na pořízeném zboží a službách (daně na vstupu) za dané období

Režim přenesené daňové povinnosti – Tento režim přenáší odpovědnost za vykázaní zdanitelného plnění, vyměření a zaplacení daně z dodavatele na odběratele zboží či služby. Tím omezuje nebo přímo zbavuje dodavatele povinnosti registrovat se k dani v zemi, do které služby či zboží dodává. Jestliže dodavatel v souvislosti se službami či zbožím dodanými v režimu přenesené daňové povinnosti vynaloží náklady, které jsou zatížené lokální daní z přidané hodnoty, může požádat o vrácení daně.

Místo zdanitelného plnění – místo dodání zboží nebo poskytnutí služby

Směrnice Rady č. 2006/112/ES z 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty

Směrnice Rady č. 2008/8/ES z 12. února 2008, kterou se mění Směrnice 2006/112/EC pokud jde o místo poskytnutí služby

Rozsudek Evropského soudního dvoru z 3. dubna 2003 ve věci č. C-144/00 - Matthias Hoffmann

EVROPSKÁ ASOCIACE FESTIVALŮ

Evropská asociace festivalů vznikla v Ženevě v roce 1952 jako společná iniciativa dirigenta Igora Markeviče a slovního filosofa Denise de Rougemont, a již po více než 60 let spojuje významné hudební, taneční, divadelní a multidisciplinární umělecké festivaly z celé Evropy i ostatních zemí.

Od skromných počátků, kdy zaštiťovala patnáct festivalů, se asociace rozrostla na dynamickou síť více než stovky hudebních, tanečních, divadelních a multidisciplinárních uměleckých festivalů, národních festivalových asociací a kulturních organizací ze 40 zemí. Členové asociace jsou klíčový prvek, který z EFA vytvořil stávající otevřenou a vlivnou mezinárodní platformu pro všechny festivaly, které chtějí být součástí širší festivalové komunity.

Umělecké a kulturní festivaly spolupracovaly napříč hranicemi a kultury již od doby svého vzniku, dávno před tím, než vznikl projekt sjednocené Evropy.

Asociace EFA spojuje festivaly, pomáhá jim, aby se navzájem inspirovaly, vyměňovaly si zkušenosti a znalosti, a dokázaly silným hlasem hájit své společné zájmy, otevírá příležitosti pro lepší propojení a snadnější komunikaci, informuje festivaly o aktuálních problémech ve světě festivalů i kultury obecně, a to všech pod vlajkou uměleckého a kulturního rozvoje.

Asociaci EFA a její členy propojují společné hodnoty, které pomáhají vést a posilovat dobré dílo jednotlivých festivalů v jejich lokálních působištích i na mezinárodní scéně. EFA se stala členem sdružení PEARLE* v roce 2005.

www.efa-aef.eu

PEARLE*

LIVE PERFORMANCE EUROPE

Sdružení Pearle*- Live Performance Europe zastupuje prostřednictvím svých členských organizací více než 10,000 divadel, divadelních produkčních společností, orchestrů a hudebních těles, operních domů, baletních a tanečních ansámbľů, festivalů, koncertních sálů, hudebních klubů a dalších institucí působících v oblasti výkonného umění a hudební tvorby napříč Evropou.

Pearle*- Live Performance Europe působí jako tribuna pro výměnu informací mezi členy, pro sdílení zkušeností v oblasti řízení kulturních činností a technických zručností, pro podporu a vytváření sdružení zaměstnavatelů a podobně, a zároveň slouží jako poradní organizace pro Evropskou komisi a jakékoliv další úřady, jejichž rozhodnutí a postupy mohou dopadat na oblast výkonného umění v Evropě.

Sdružení Pearle* (celým názvem Performing Arts Employers Associations League Europe) je nezisková organizace založená podle belgického práva.

Cílem této neziskové nevládní organizace je budování stabilního prostředí podporou udržitelnosti a propagací výkonných umění v Evropě.

Cíle naší organizace zahrnují:

- výměnu informací, zkušeností a nápadů členů asociace v sektoru výkonného umění
- shromažďování informací o všech evropských záležitostech, které se dotýkají zájmů našich členů
- zprostředkování a sdílení kolektivních rozhodnutí v našich zájmových oblastech
- prezentace názorů sdružení Pearle* v diskusích s orgány, jejichž rozhodnutí ovlivňují činnost našich členů
- prosazování členských zájmů v souladu s kolektivními rozhodnutími zástupců našich členů v rámci Evropské unie i ve vztahu k dalším úřadům
- výkon všech činností souvisejících s výše uvedenými aktivitami.

Valná část festivalů, organizátorů, produkčních společností v oblasti živé hudby a divadelního umění běžně využívá přeshraniční kulturní spolupráce.

Bohužel velmi často se společnosti pořádající turné umělců, místa konání, festivaly, promotéři a organizátoři, kteří spolupracují na mezinárodním kulturním programu setkávají s nečekanými problémy, které vznikají z různých důvodů: kvůli nedostatečné informovanosti o situaci v jiné zemi, kvůli rozdílům ve správních postupech, kvůli nepředložení dokladů, neboť takovou povinnost nikdo nepředpokládal atd. Každý, kdo pracuje v řízení v sektoru kultury tyto situace důvěrně zná. Vznikají z nepochopení problematiky či na základě mylných domněnek, ovšem horší je, že v jejich důsledku se vystoupení nakonec vůbec nerealizují, dojde k finančním ztrátám (kterým se dalo předejít) nebo se nevyužije příležitost uspořít náklady nebo generovat vedlejší příjmy.

Pod vedením právních odborníků, kteří rozumí kultuře a umění do hloubky, jsme v rámci projektu EFA RISE (2014–2017) sestavili několik brožur na následující témata:

- Sociální zabezpečení (březen 2016)
- Zdanění (březen 2016)
- Autorská práva (březen 2016)
- Daň z přidané hodnoty (leden 2017)

V rámci projektu EFA RISE 2 je série dále doplněna o tyto brožury:

- Víza (aktualizace květen 2020)
- Sociální zabezpečení (nadcházející aktualizace 2020)

Nepostradatelné kuchařky pro kulturní manažery, jak je interně vtipně nazýváme, mají za cíl jednoduše a čtivě vysvětlit, co by měla daná osoba vědět a pamatovat si o konkrétním tématu neboli jaké ingredience při řešení těchto situací musíte přidat, abyste si výsledek mohli skutečně vychutnat. K tomu přidáváme i pár triků a tipů.

EFA / PEARLE*

Partnerství EFA-PEARLE* v kontextu projektů EFA RISE 2
Projekt EFA RISE 2 je podporován v období od roku
2017 do března 2021 z programu Kreativní Evropa Evropské unie
EFA - Evropská asociace festivalů
PEARLE* - Live Performance Evropa

Český překlad vznikl za podpory
Institutu umění – Divadelního ústavu



Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union